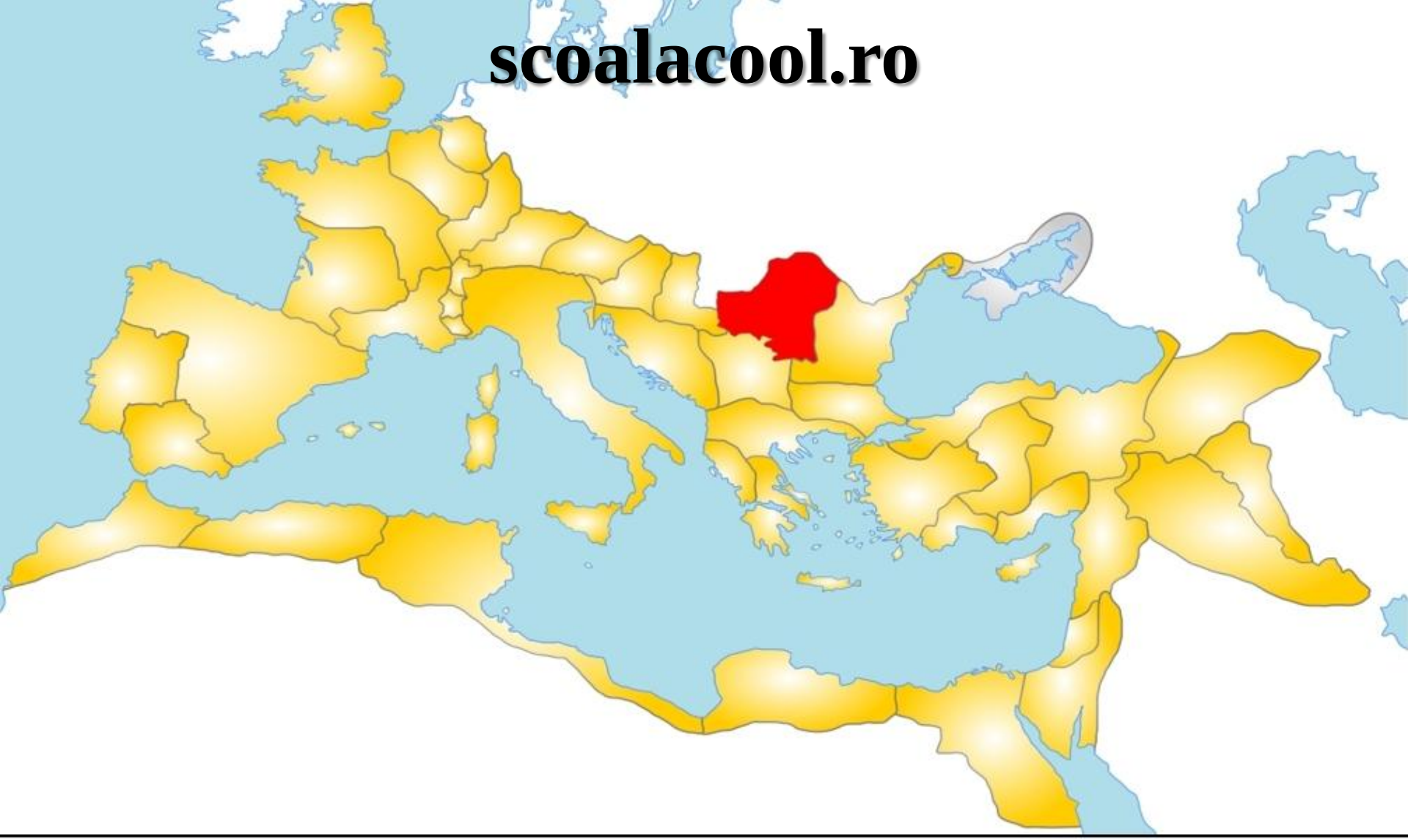
scoalacool.ro

INTEGRAREA GETO-DACILOR ÎN LUMEA ROMANĂ

Premisele procesului de romanizare

Secolul al II-lea î.Hr. - contactele dintre geto-daci și romani s-au intensificat, pe măsură ce aceștia din urmă s-au apropiat de Dunăre.
Secolul I î.Hr. - geto-dacii au adoptat moneda, ceramica şi podoabele romane.
29-27 î.Hr. - Dobrogea a devenit provincie romană.
Secolul I d.Hr. - romanii au devenit stăpâni pe ambele maluri ale Dunării (la nord până în lunca Dunării).

Provinciile Imperiului Roman (117)
Caledonia
Hiberni
Marea Nordului
Marea Baltică
Britannia
Longobardi
Frisii
Suebi
Chemazi
Burgunzi
Tencteri
Chatti
Lugii
Hermunduri
Buri
Marcomani
Quadi
Cotini
Costoboci
Carpi
Bastarni
Oceanul Atlantic
Gallia
Raetia
Noricum
Iazigi
Dacia
Pannonia
Aquitania
Roxolani
Regatul Bosforului
Maeotae
Aorsi
Siraci
Alani
Colchis
Iberia
Albania
Marea Caspică
Marea Neagră
Armenia
Pontus
Marea Adriatică
Dalmatia
Moesia
Italia
Tarraconensis
Tracia
Corsica
Roma
Macedonia
Bithynia
Cappadocia
Hispania
Epir
Galatia
Imperiul Part
Lusitania
Sardinia
Marea Tireniană
Osrohoene
Asiria
Cilicia
Baetica
Marea
Licia
Mesopotamia
Marea Ionică
Achaea
Sicilia
Cipru
Babilonia
Africa
Creta
Gaetuli
Iudaea
Mediterană
Mauri
Musulami
Tripolitania
Cirenaica
Garamanti
Nasamoni
Egipt
Marea Roșie
Imperiul Roman (sec. I d.Hr.)
State/triburi clientelare
Triburi barbare

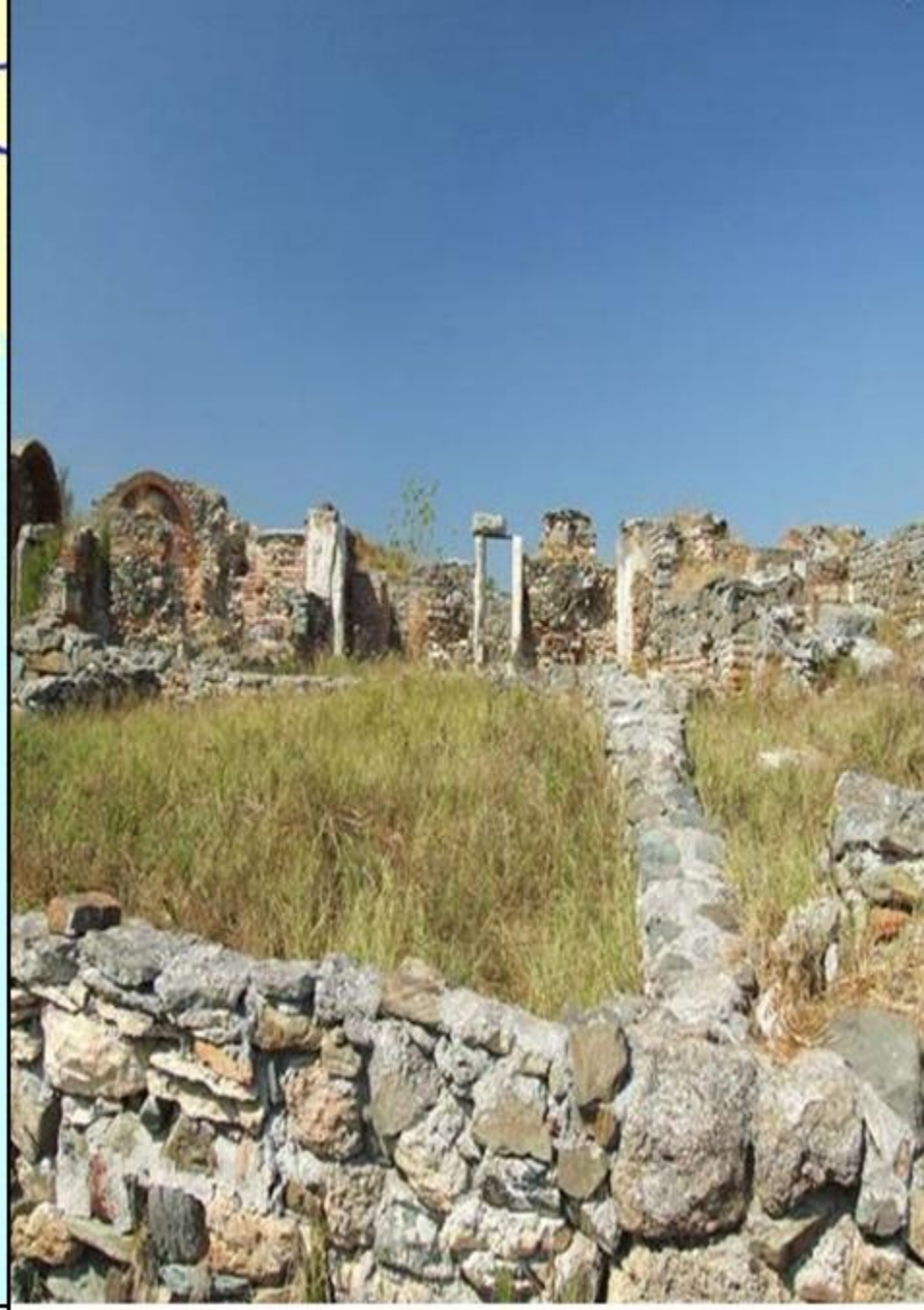

Monede și bijuterii romane descoperite pe teritoriul României

Situri istorice din Dobrogea

Ruinele cetății Histria

Organizarea provinciei romane Dacia

106-271/275 - Dacia a devenit provincie romană de rang imperial și a inclus următoarele provincii istorice: Transilvania, Banat, Oltenia și vestul Munteniei.

Provincia cucerită de Traian a fost condusă de un guvernator consular, care a purtat titlul de *legatus augusti pro praetore* (din limba latină: *„legat imperial cu rang de pretor”*), și a avut capitala la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (construită la 40 km de fosta capitală a statului geto-dac).

106-271/275 - teritoriile necucerite (Maramureș, Crișana, Moldova și Muntenia) au rămas în stăpânirea dacilor liberi.

Dacia a fost apărată de două **legiuni** romane, contonate pe teritoriul acesteia, *Legiunea a V-a Macedonica* și *Legiunea a XIII-a Gemina*, și numeroase detașamente auxiliare.

Teritoriul provinciei a fost reorganizat administrativ în perioada următorilor împăraţi:

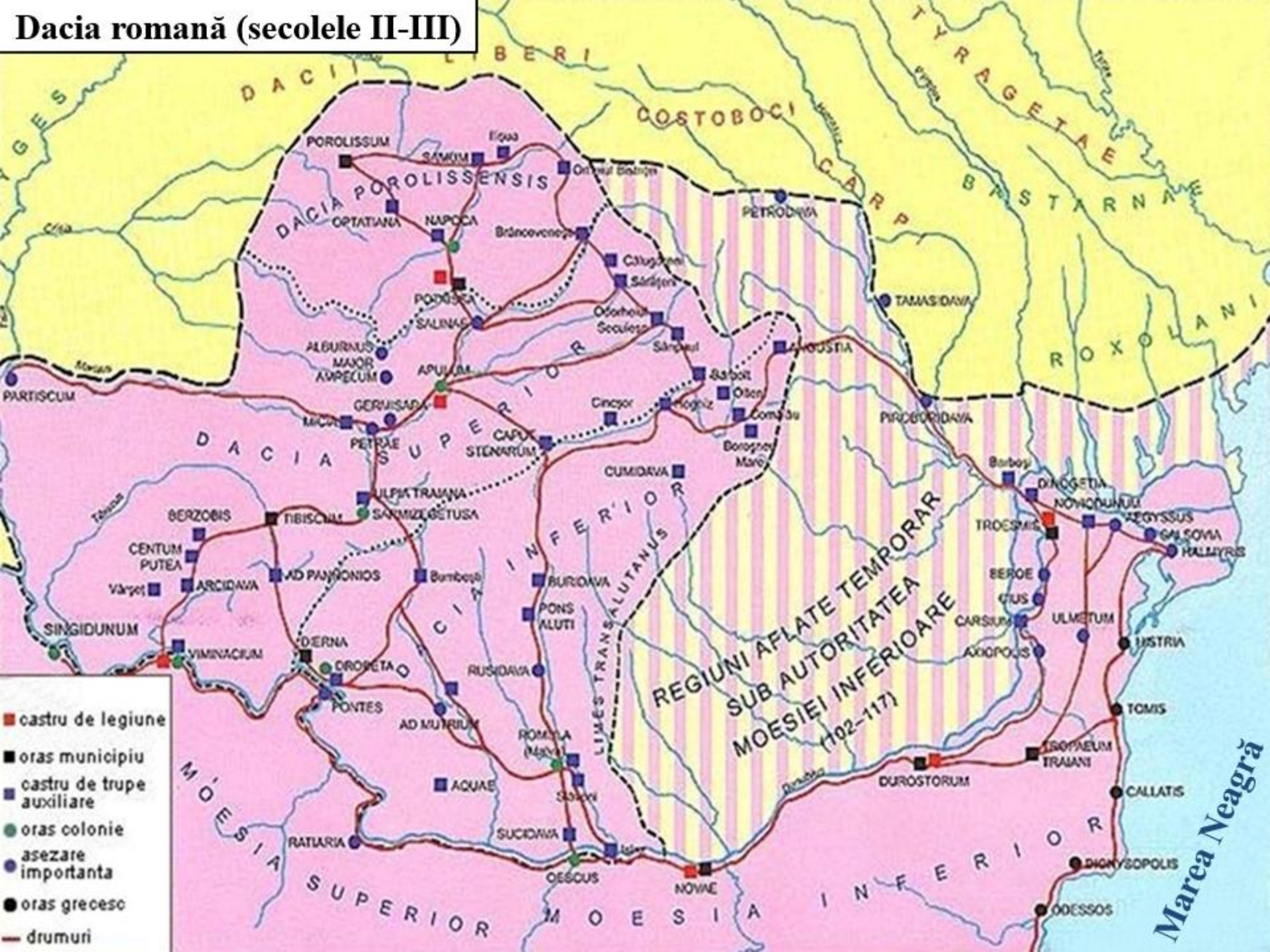
a. Hadrian (117-138): pentru a îmbunătăți apărarea și controlul militar în provincie, Dacia a fost împărțită în Dacia Inferior (capitala Drobeta, condusă de *procurator Augusti* - din limba latină: *„procurator imperial”*), Dacia Superior (capitala la Ulpia Traiana Sarmizegetusa, condusă de *legatus augusti pro praetore*) și Dacia Porolissensis (capitala la Napoca, condusă de un *procurator Augusti*);

b. Marcus Aurelius (161-180): provincia a fost împărțită în Dacia Malvensis, Dacia Apulensis şi Dacia Porolissensis, conduse de un *legatus Augusti pro praetore Daciarium trium* (din limba latină: *„legat imperial cu rang de pretor pentru cele trei Dacii”*).

Dacia romană, precum Dobrogea, a cunoscut un intens proces de colonizare cu populaţii latinofone venite din toate colţurile Imperiului Roman și a fost supusă unei urbanizări intense, specific romane, formându-se oraşe de tipul *colonia* (de rang superior) și *municipia* (de rang inferior).

Provincia Dacia a avut o viaţă economică înfloritoare, fiind integrată lumii romane prin desfăşurarea unor activităţi ce au corespuns necesităţilor vremii, precum mineritul (exploatarea zăcămintelor de aur și argint în colonia minieră Alburnus Maior - Roșia Montană, a fierului şi a cuprului), agricultura (constituirea fermelor agricole de tip roman), meşteşugurile şi comerţul (a schimbat produse cu alte provincii din cadrul Imperiului Roman).

Dacia romană (secolele II-III)

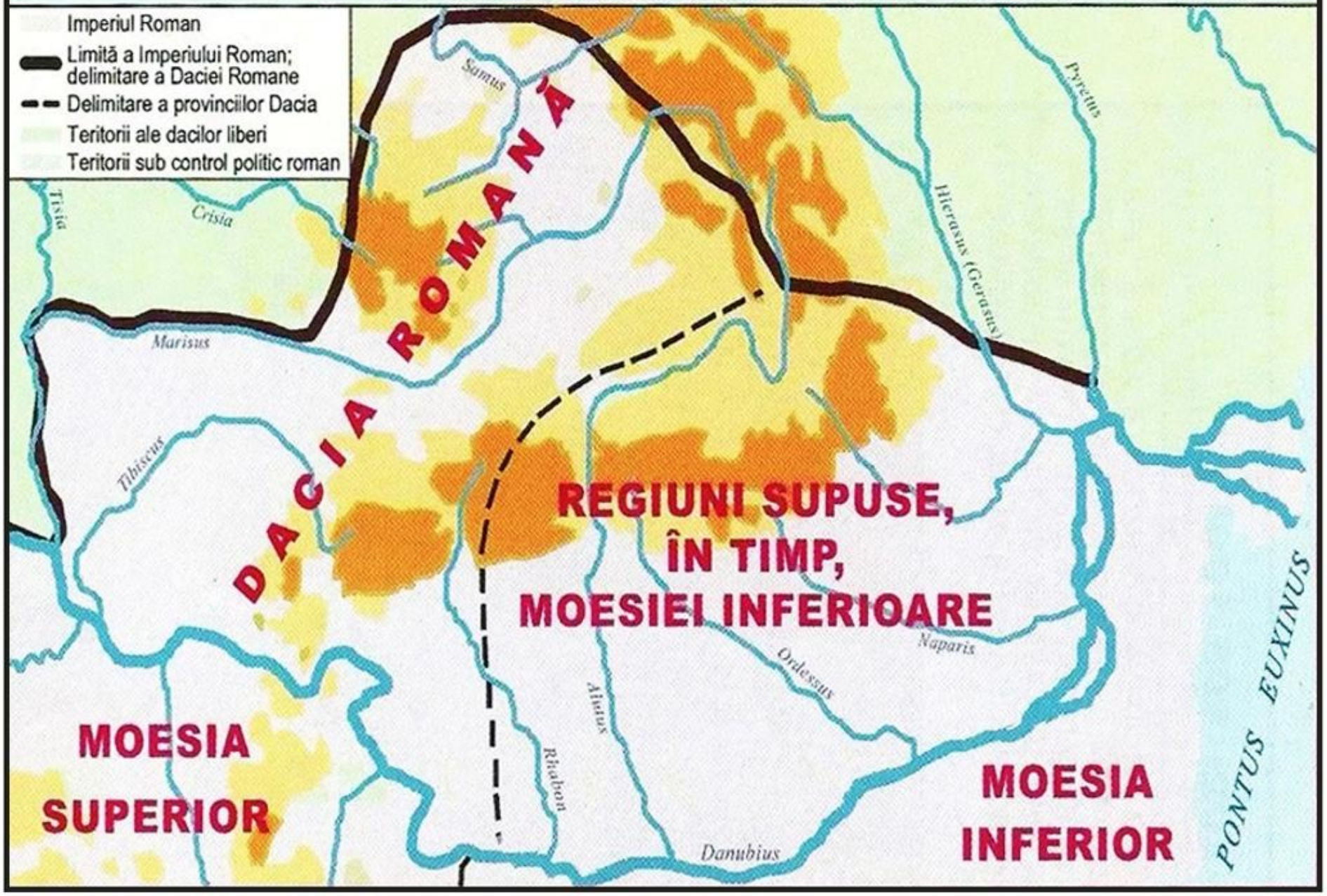
Harta teritoriilor locuite de dacii liberi (secolele II-III)

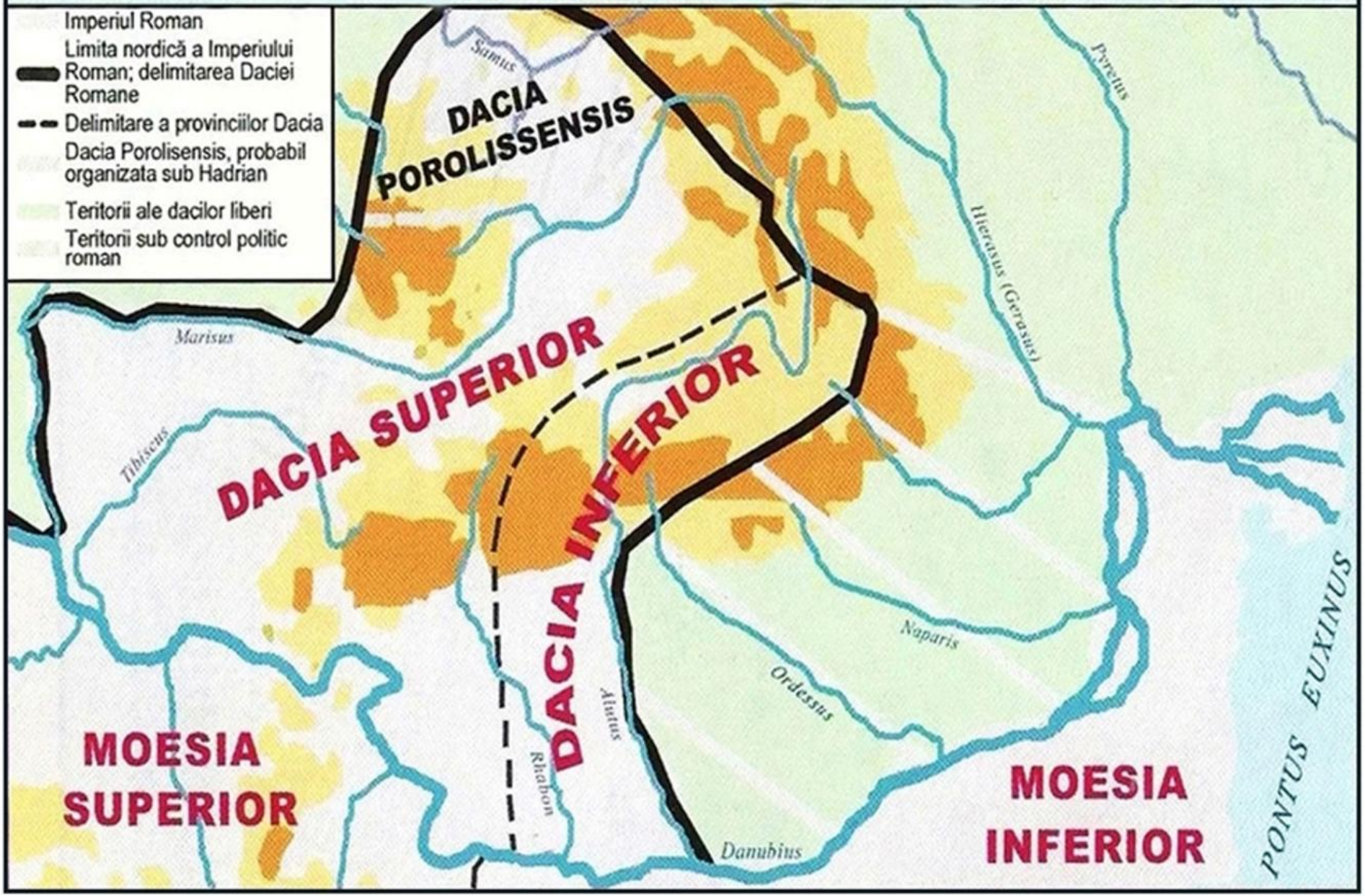

Inscripţie cu numele *Legiunii a XIII-a Gemina* pe cărămizile de la fundaţia cetăţii romane Stremţ (Stremț, județul Alba)

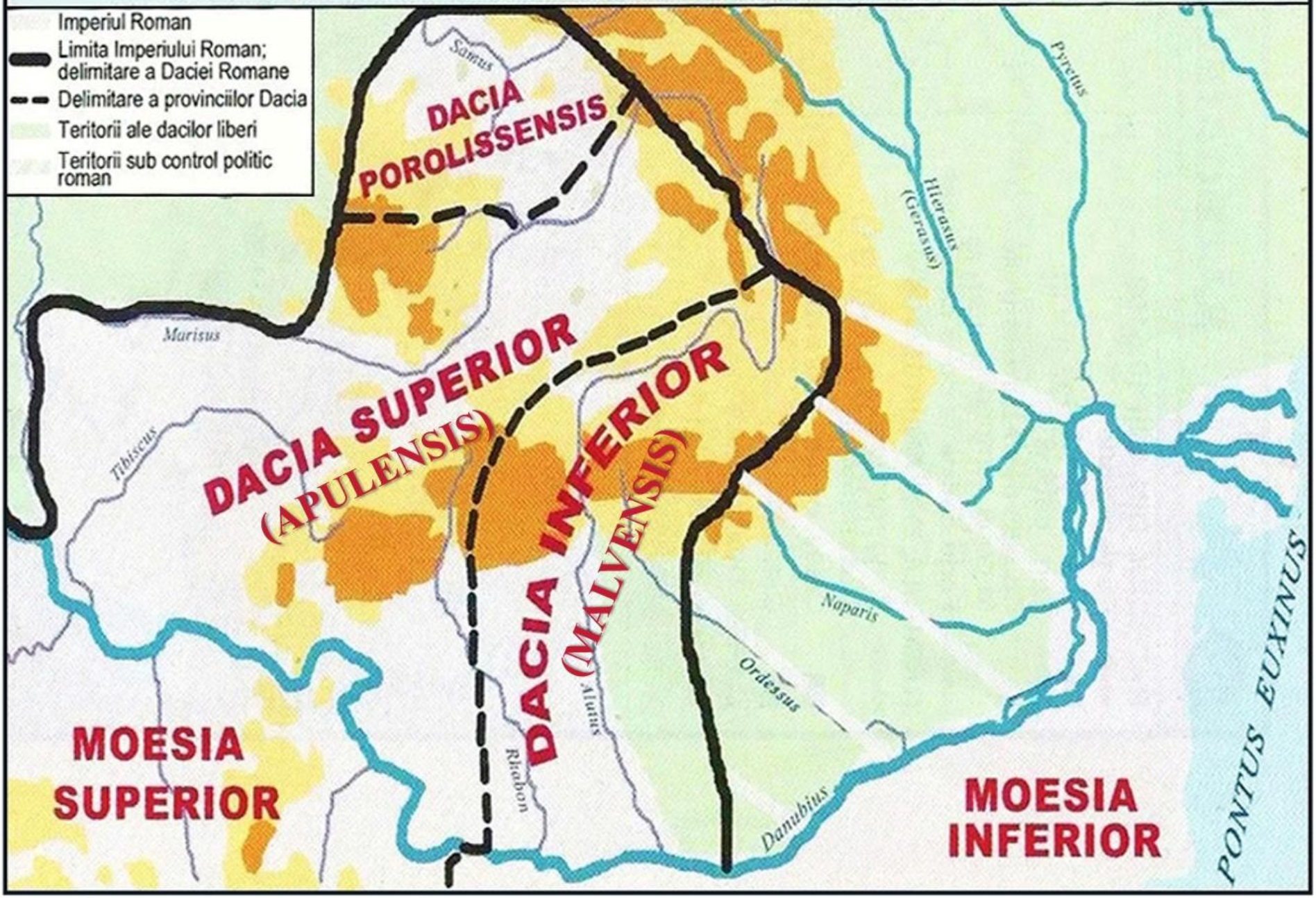
Dacia în timpul lui Traian (106-117)

Dacia în timpul lui Hadrian și Antoninus Pius (etapele organizării: 118-119; 140-143)

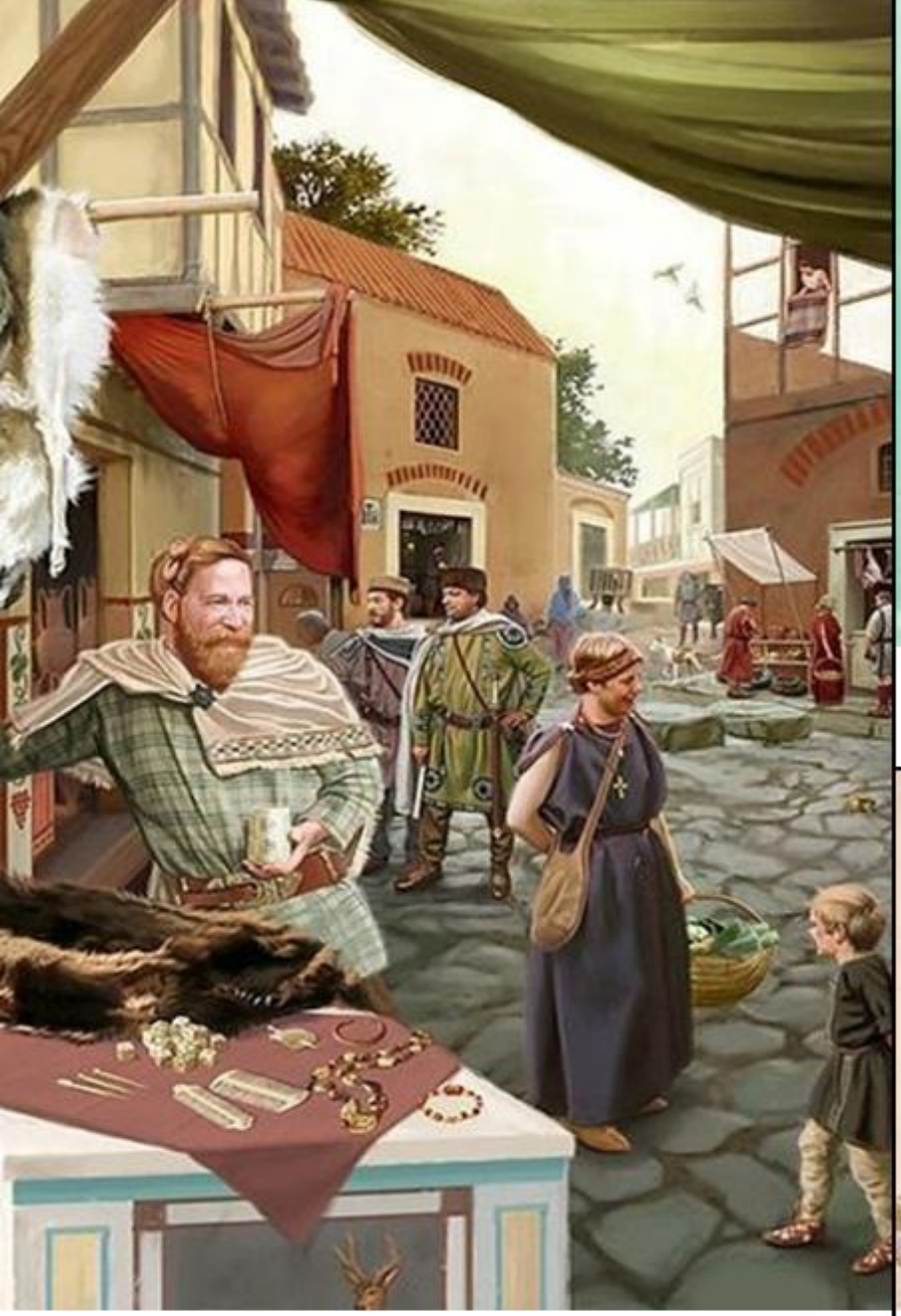

Dacia în timpul lui Marcus Aurelius (reforma din anii 168-169)

Principalele aşezări urbane/rurale din Dacia romană

Viața cotidiană într-o așezare urbană din Dacia romană (secolul al II-lea)

Unelte de minerit descoperite în Dacia romană (secolul al II-lea)

Prelucrarea metalelor în Dacia romană (secolul al II-lea)

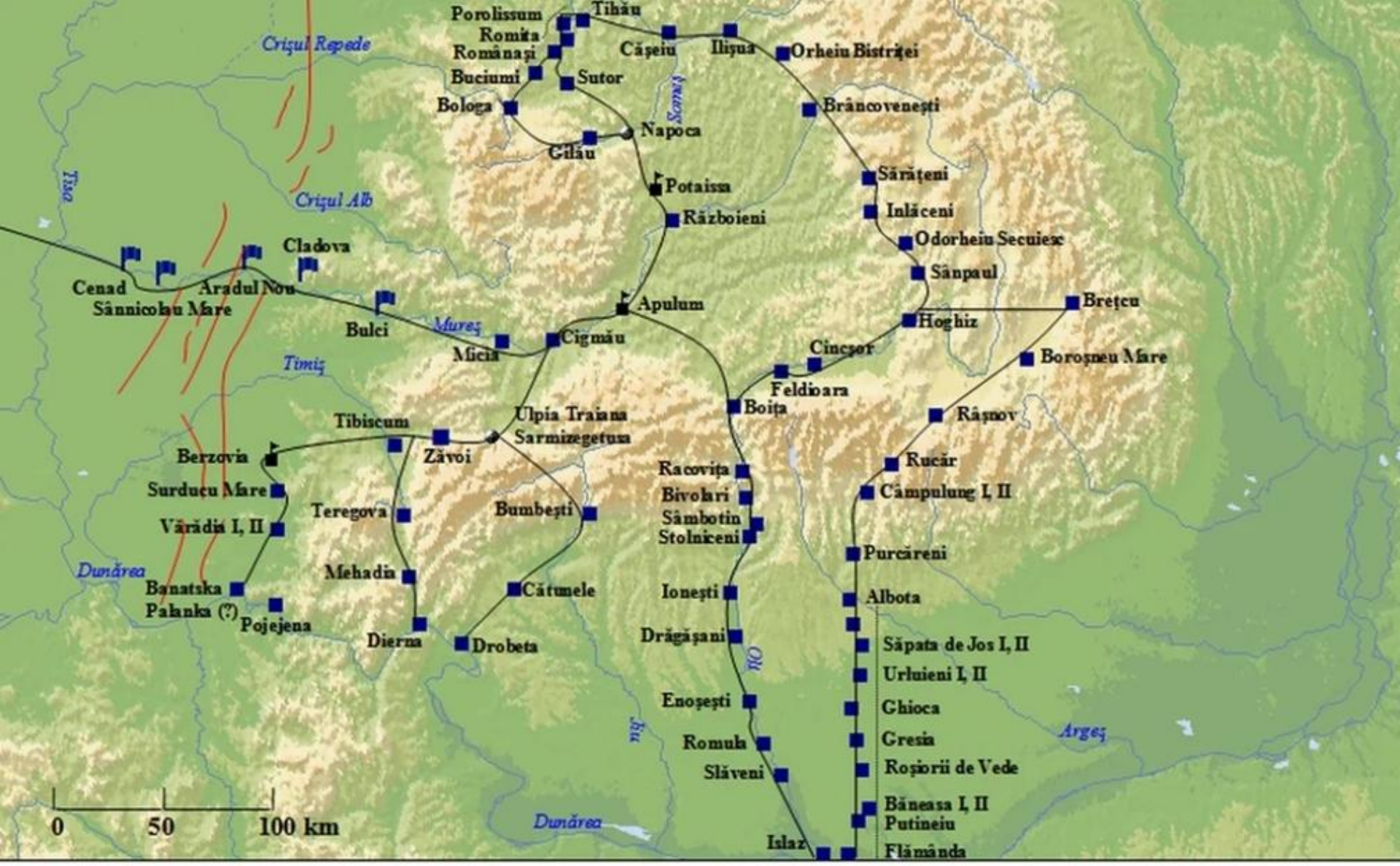

Ruinele așezării Alburnus Maior

Colonia minieră Alburnus Maior (Roșia Montană, județul Alba)

Romanizarea geto-dacilor

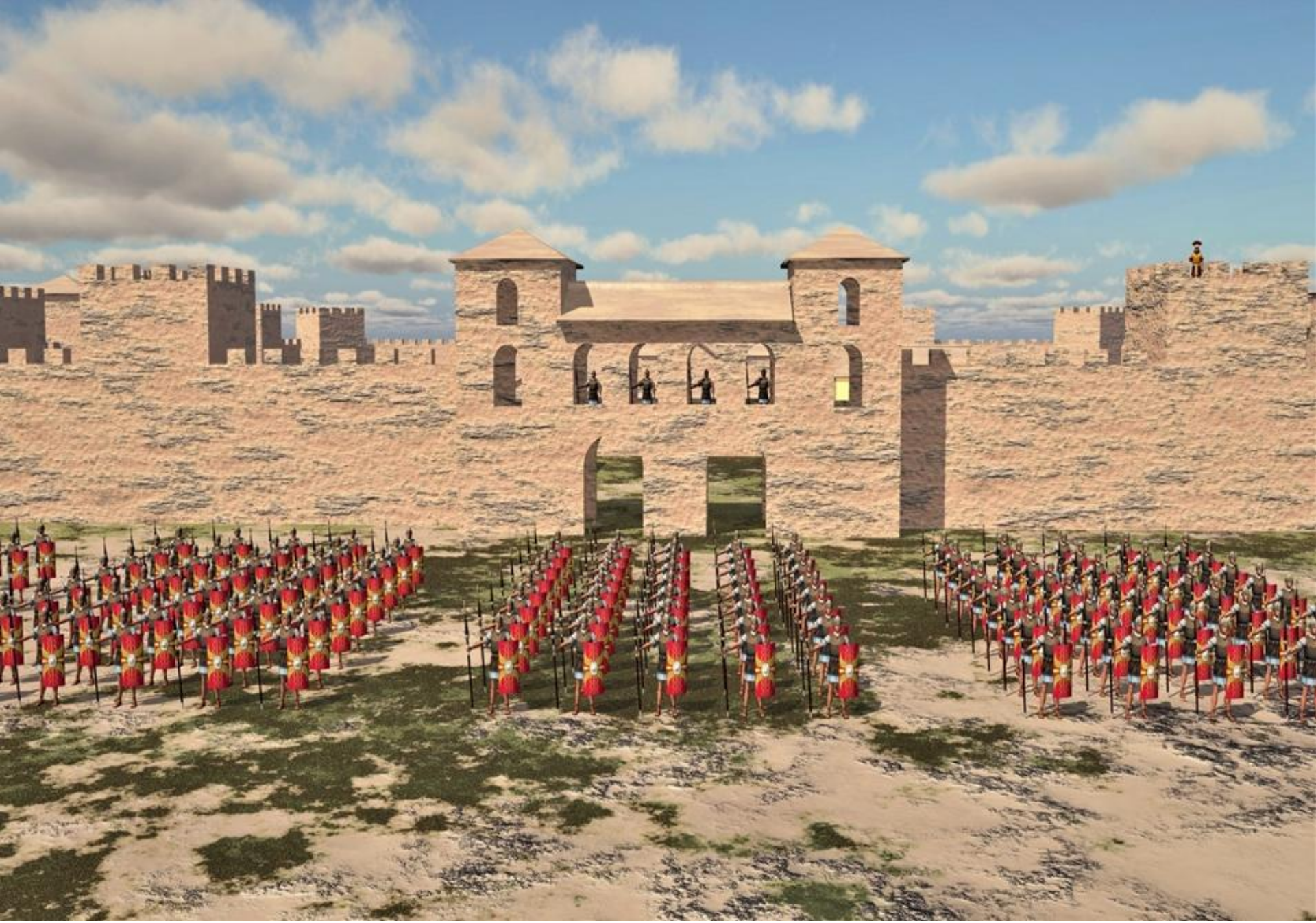
Principalii factori care au contribuit la romanizarea geto-dacilor au fost următorii:
I. Administraţia: a fost reprezentată de guvernatorul Daciei romane, funcționarii provinciali și cei locali.
II. Armata romană (cca. 55.000 soldați cantonați în provincia Dacia): alcătuită din legiuni (soldați cu cetățenie romană) și trupe auxiliare (soldați fără cetățenie romană), cantonate în **castre** (Apulum - Alba Iulia; Porolissum - satul Jac, județul Sălaj; Potaissa - Turda; Romula - satul Reșca, județul Olt), în jurul cărora au apărut așezări locale (***canaba*** și ***vicus***), care au fost romanizate.
III. Veteranii: după încheierea serviciului militar, o parte dintre veterani s-au stabilit în Dacia, unde și-au întemeiat familii, au primit pământ, funcții și compensații bănești.
IV. Coloniştii romani: au fost aduși din toate zonele Imperiului, fiind purtători ai culturii romane (au creat așezări locale de tip roman: *canaba*, *vicus*, ***pagus*** și ***villa rustica***).
V. Urbanizarea: romanii au construit orașe cu statut de colonia (Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Apulum - Alba Iulia; Napoca - Cluj-Napoca) și municipia (Dierna - Orșova; Porolissum - satul Jac).
VI. Viața economică: Dacia a fost integrată în sistemul economic roman şi prinsă într-un intens schimb de produse cu Roma şi provinciile Imperiului, graţie unui sistem de drumuri temeinic construite de inginerii romani (a creat legături între autohtoni și coloniștii romani).

Cele mai importante drumuri şi castre din Dacia romană

drum principal; ■ castru auxiliar; ⚑ castru de legiune; valurile de pământ din vestul României;

sector de frontieră fortificată cu valuri de pământ/ziduri din piatră; ● =oraş; ⚑ = vexilaţii neconfirmate

Castru şi soldaţi romani (reconstituire 3D)

Poarta de sud a castrului Apulum (județul Alba)

Termele castrului Potaissa (Turda, județul Cluj)

Soldați romani

Soldat roman în luptă (reprezentare artistică)

Ulpia Traiana Sarmizegetusa (vedere aeriană)

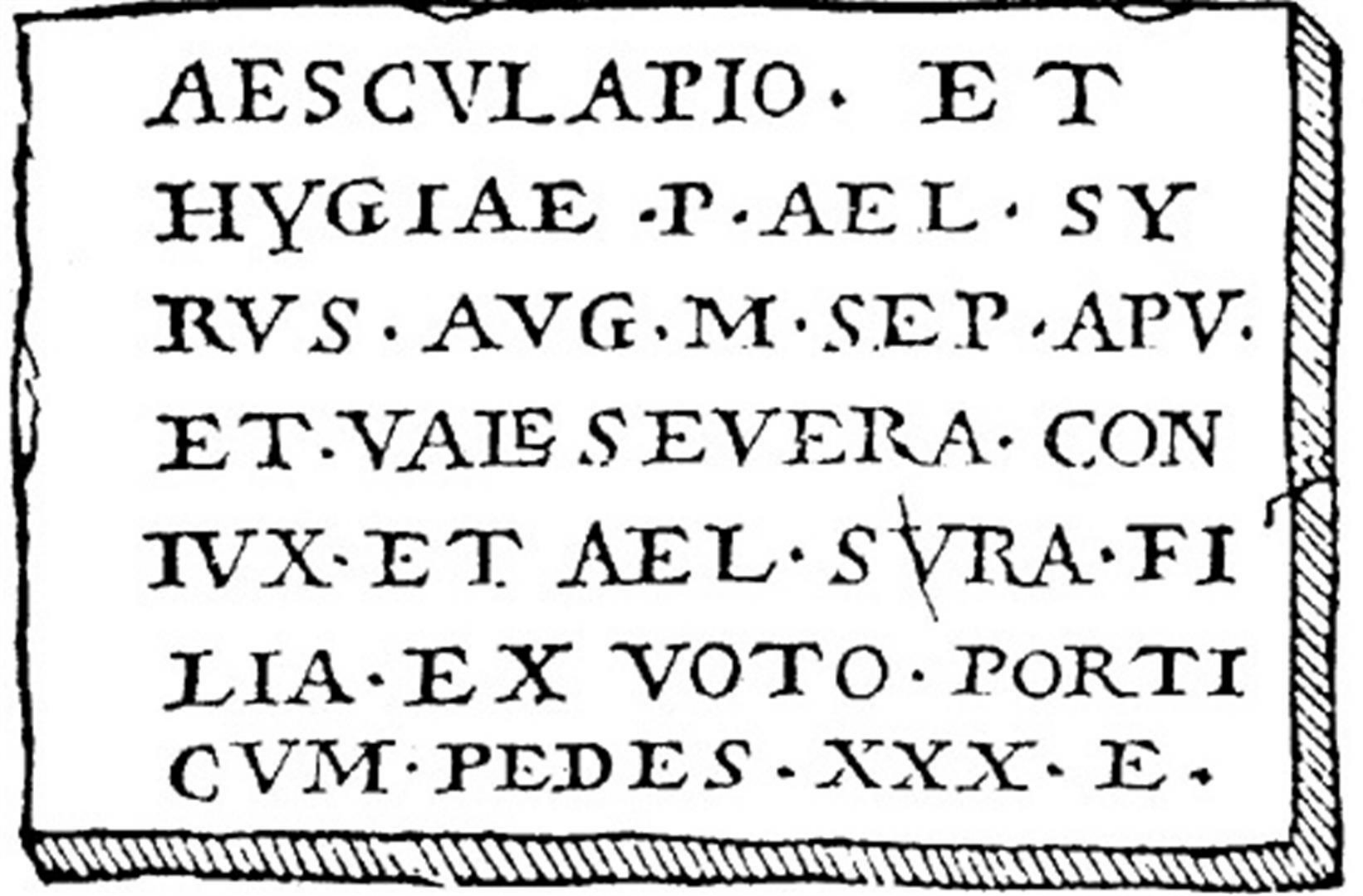
Vestigiile amfiteatrului de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (vedere aeriană)

Romanizarea geto-dacilor

VII. Justiţia: s-a realizat în conformitate cu dreptul roman.
VIII. Cultura: a avut un rol decisiv în romanizarea Daciei, limba latină asigurând comunicarea între autohtoni şi coloniștii romani.
IX. Religia: a cunoscut două fenomene, cel de *interpretatio romana* (adorarea unor zeități geto-dace sub nume romane) și pe cel de *sincretism* (contopirea mai multor zeități într-una singură).
106-271/275 - dacii liberi au reprezentat populaţia autohtonă neinclusă în provincia romană Dacia, relaţiile lor cu această provincie fiind complexe: pe de o parte, au atacat deseori ***limesul***, pe de altă parte, au primit influenţe de civilizaţie romană, fiind supuşi, cu timpul, romanizării.
271/275 - împăratul Lucius Domitius Aurelianus, confruntat cu imposibilitatea apărării provinciei în faţa atacurilor dacilor liberi şi ale goţilor germanici, în condiţiile crizei economice şi militare din Imperiu, a retras armata şi administraţia din Dacia ⇒ încetarea stăpânirii imperiale în provincie.
Secolele III-VIII - populația romanizată de pe teritoriul provinciei, daco-romanii, nu a abandonat Dacia, în ciuda atacurilor popoarelor migratoare ⇒ naşterea poporului și a limbii române.

Monede din perioada domniei împăratului Hadrian (secolul al II-lea), ce au circulat pe teritoriul provinciei Dacia

Inscripție în limba latină din perioada Imperiului Roman (secolul al II-lea)

Statuia zeiței Fortuna Pontus

Glykon (zeitate zoomorfă orientală)

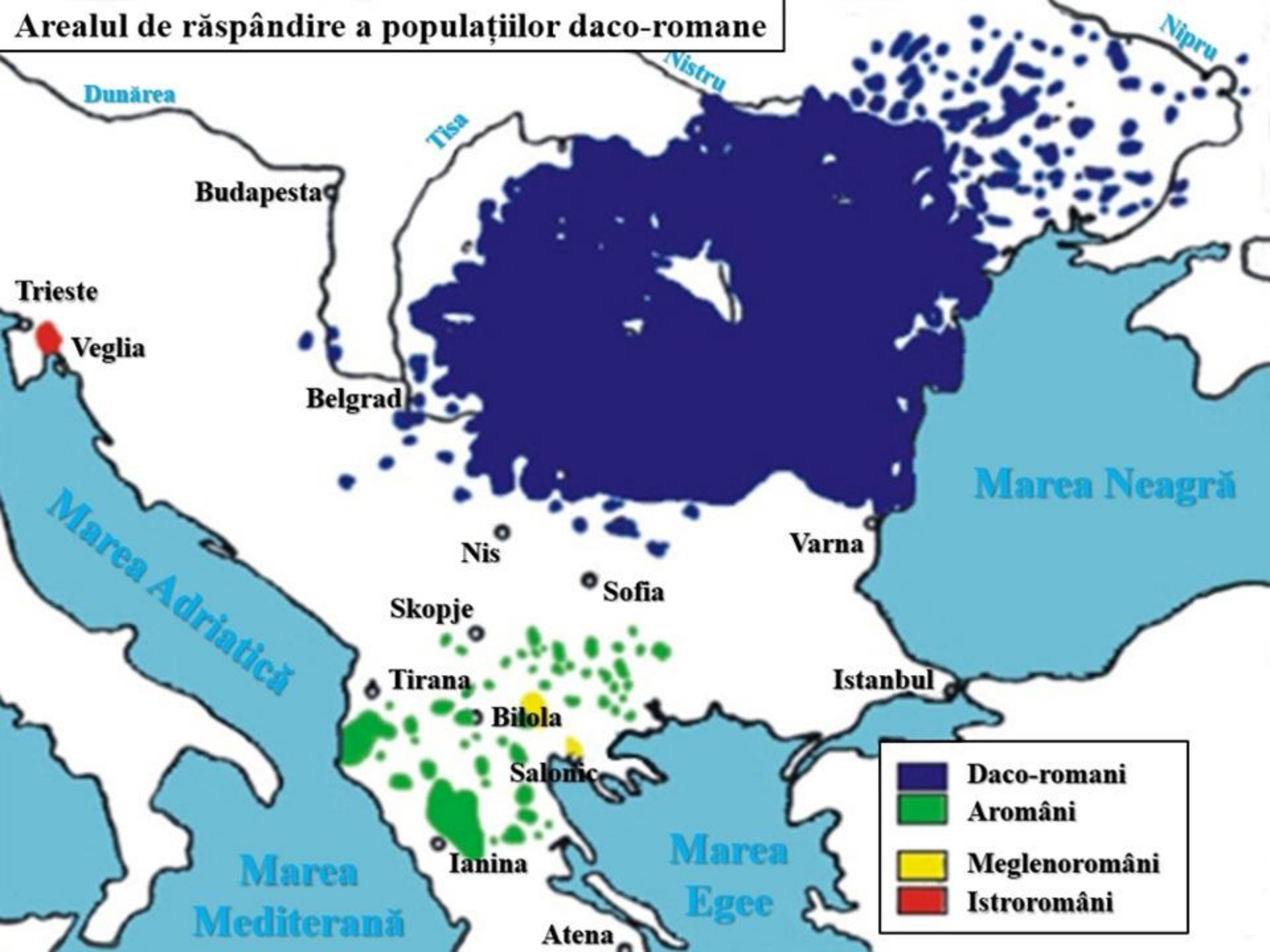

Reprezentare a Cavalerului trac

Cavalerul trac (detaliu)

Arealul de răspândire a populațiilor daco-romane

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
3. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
4. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
5. Bălușoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
6. Scurtu, Ioan, Cristea, Niculae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitaria, București, 2008.
7. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
8. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
9. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
10. Giurescu, Constantin C., *Istoria Românilor*, Editura ALL, București, 2019.
11. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
12. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
13. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
14. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
15. Hitchins, Keith, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași, 2015.
16. Popa-Lisseanu, Gheorghe, *Dacia în autorii clasici*, Editura Vestala, București, 2015.
17. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

